

1. ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΕΞΟΥΣΙΑΣ

Μέσο:DOCUMENTO_DOCVILLE

Ημ. Έκδοσης: ...24/06/2018 Ημ. Αποδελτίωσης: ...24/06/2018

Σελίδα: 15

Innews AE - Αποδελτίωση Τύπου - <http://www.innews.gr>

Εργαλεία εξουσίας

Μια νέα έκδοση με βενετσιάνικους χάρτες του Βασιλείου του Μοριά του 17ου αι.

Παρουσίαση

Θανάσης Καραμπάτσος

● Εν συντομία

Είναι τέχνη η χαρτογράφηση αλλά κυρίως δίνει πολιτικά, διοικητικά και κοινωνικά δεδομένα για μια άλλης εποχής.

● Γιατί ενδιαφέρει

Είναι απίστευτο πόσα στοιχεία ενυπάρχουν σε έναν χάρτη.

«Αποστολή σας πρέπει να είναι να διαιρέσετε το Regno σε διαμερίσματα με τα όριά τους, χωρίς να προκαλέσετε βάρος στους υπηκόους. Θα σχηματίσετε επιμελή σχέδια και ακριβή κτηματολόγια των περιουσιών, μύλων, κτιρίων, ιχθυοτροφείων, μεταλλείων και οτιδήποτε άλλο θα μπορούσε να είναι χρήσιμο στην Ημετέρα Εκλαμπρότητα, διακρίνοντας αυτά που ανήκαν στους Τούρκους, όπως επίσης και εκείνα που εγκαταλείφθηκαν, καθώς και την ποιότητά τους...». Ήταν 29 Νοεμβρίου 1687 όταν η Γερουσία της Βενετίας έδινε αυτήν τη γραπτή εντολή σε τρεις αξιωματούχους να χαρτογραφήσουν και να κτηματογραφήσουν την Πελοπόννησο, το Regno di Morea.

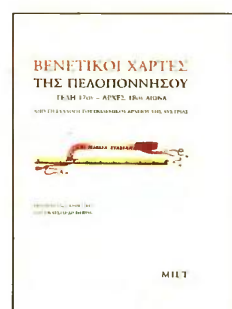
Να λοιπόν που ο χάρτης υποδηλώνει ιδιοκτησία, τον νέο χώρο που κατέκτησε η Γαλινοτάπη από τους Οθωμανούς και κράτησε στην κατοχή της έως το 1715. Γιατί με τη χαρτογράφηση κάνεις πόλεμο, αλλά και ορίζεις την «ιδιοκτησία» σου: παράλληλα διοικείς: γνωρίζεις τις περιουσίες των υπηκόων και επιβάλλεις φόρους: πολυεργαλείο, ακόμη και προπαγάνδα. Όλα αυτά με έναν χάρτη... Σε αυτή την έκδοση, που έχει επιμεληθεί η καθηγήτρια του ΕΚΠΑ Ολγα Κατσιαρδή-Hering, έρχονται πρώτη φορά στο φως χάρτες της Πελοποννήσου και διαμερισμάτων της. Και αυτό το οφείλουμε, όπως και πολλά ιστορικά στοι-

χεία, στην τύχη. Η κ. Κατσιαρδή τα εντόπισε από σύμπτωση καθώς απόκειντο στο Πολεμικό Αρχείο της Αυστρίας, κατάλοιπα της περιώνυμης εποχής των Αψβούργων.

Με αυτούς τους χάρτες σαν πυξίδα μπαίνουμε στο μεγάλο ταξίδι αναύστασης μιας αλλοτινής εποχής για τη μελέτη και την κατανόσή της. Ταξιδεύουμε με λέξεις και όρους όπως σύνδικοι, καταστικωτές, γενικοί προβλεπτές, δημόσιες γαίες, ενοικίαση εκτάσεων, ποπολάροι, ιχθυοτροφεία και μύλοι, βενετικοί πόδες και αζινάρια, μαθαίνουμε για τους τοπογράφους χαρτογράφους, για την τέχνη τους (πρωτίστως στρατιωτική αλλά και χρηστική για τη διοίκηση), για τη χρωματική «αντιγραφή» της φύσης πάνω στο χαρτί, για τα μελάνια.

Κοιτώντας τα ονόματα χώρων και χωριών σε χάρτη συγκεκριμένου διαμερισματος του 1690, εντόπισα τα χωριά των γονιών μου. Μπορεί να είχα προσωπικούς λόγους, ωστόσο η έκδοση προσφέρεται για να εντυφώσει κανείς σε μια ολόκληρη εποχή, τη λεγόμενη «Β΄ Βενετοκρατία», αλλά και στην προσπάθεια μιας θαλασσοκράτειρας, «πρώτη αποικιοκρατικής», να ελέγξει και να διοικήσει: καταρχάς να γνωρίζει την περιουσία και τις ιδιοκτησίες των υπηκόων της. Η κτηματογράφηση ήταν εργαλείο από τότε αλλά συναντά κανείς πολλά σημεία που τέρνονται με το σήμερα και τα εμπεριμαίνει εύστοχα η κ. Κατσιαρδή. Είναι μια ευκαιρία να γνωρίσουμε τη γεωγραφία ως ανθρωπογεωγραφία...

Στην έκδοση υπογράφουν κείμενα οι John Bennet, Siriol Davies, Χάρης Καλλιγά, Ολγα Κατσιαρδή-Hering, Ευτυχία Δ. Λιάτα, Ευάγγελος Λιβιεράτος, Αλέξης Μάλλιαρης, Μαρία Μάμαλη, Δημήτρης Μπελέζος, Κωνσταντίνος Ντόκος, Αγγελική Πανοπούλου, Αναστασία Παπαδία-Λάλα, Γιώργος Τόλιας, Αγαμέμνων Τσελίκας.

Βενετικοί χάρτες της Πελοποννήσου. Τέλη 17ου - αρχές 18ου αιώνα
Από τη συλλογή του Πολεμικού Αρχείου της Αυστρίας

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: Ολγα Κατσιαρδή-Hering
ΕΚΔΟΣΕΙΣ Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης
ISBN: 978-960-250-705-6
ΣΕΛ.: 544
ΤΙΜΗ: €45